

MARINA VALENCIĆ

Zavod za lingvistička istraživanja
Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti
Ante Kovačića 5, HR-10000 Zagreb
mvalencic@hazu.hr

O MORFOLOGIJI GOVORA OSOJNIKA

U radu se na temelju vlastitoga terenskoga istraživanja opisuje morfologija kajkavskoga govora Osojnika u istočnome dijelu Gorskoga kotara. Punkt Osojnik u relevantnoj je literaturi smješten u istočni poddijalekt goranskoga dijalekta. Analiziraju se sve vrste riječi, osim usklika i čestica. Za morfologiju analiziranoga govora može se reći da sadrži većinu općekajkavskih osobina, od inventara nastavaka u imeničkoj i pridjevsko-zamjениčkoj deklinaciji, glagolskih oblika do ostvaraja nepromjenjivih vrsta riječi. Najviše razlikovnosti u odnosu na ostale kajkavske govore ima u inventaru nekoliko nastavaka imeničke deklinacije.

1. Uvod

Selo Osojnik (*Osōjnik*) nalazi se u istočnome dijelu Gorskoga kotara, na području grada Vrbovskog. U neposrednoj je blizini rijeka Kupa i državna granica sa Slovenijom. Prije samo 20-ak godina brojilo je oko 150 stanovnika, danas se ta brojka smanjila na stotinjak. Ostalo je većinom stanovništvo starije životne dobi koje se bavi isključivo poljoprivredom i stočarstvom, a članovi mlađih obitelji rade u drvnoj i tekstilnoj industriji u obližnjem, 5 kilometara udaljenome Lukovdolu te 15 kilometara udaljenom Vrbovskom. Djeca pohađaju osnovnu školu u susjednome Severinu na Kupu.

2. O istraženosti govora istočnogorskoga područja

Morfologija istočnoga gorskokotarskoga jezičnoga kompleksa nije dosada iscrpno proučavana, kao ni punkt Osojnik na razini govora. U nastavku ću donijeti kratak pregled dosadašnjih okvirnih istraživanja istočnogorske kajkavštine.

Josip Lisac u svojoj disertaciji *Delnički govor i govor Gornjih Turni u svjetlosti goranskih kajkavskih govora* (pretisnutoj u knjizi *Tragom zavičaja*) dijeli kajkavski goranski dijalekt na dva poddijalekta – zapadni i istočni. Govor okolice Severina na Kupi (kojoj pripada i govor Osojnika), uz govor Lukovdola i okolnih zaselaka pripada manjem, istočnome poddijalektu. Vida Barac-Grum u disertaciji *Čakavsko-kajkavska interferencija u gorskokotarskim govorima* (kasnije pretisnutoj u knjizi *Čakavsko-kajkavski govorni kontakt u Gorskom kotaru*) skupinu govora oko Lukovdola i Severina na Kupi nazvala je istočnim goranskim makrosustavom te njihovu heterogenost objasnila različitim utjecajima.¹ Zajedno s Barac-Grum istočne je goranske govore istraživao i Božidar Finka, no njihovo je zanimanje u svim radovima u većoj mjeri bilo usmjereno na govor Lukovdola, a u manjoj na govore okolnih mjesta.² Sažeti je prikaz fonoloških i morfoloških značajki govora obližnjega Severina na Kupi dao Pavle Ivić (Ivić 1961: 197). U zaključku svoga prikaza kratko se osvrnuo na jedno od temeljnih jezičnih obilježja toga područja, tj. na interferenciju kajkavske osnove sa slovenskim i čakavskim utjecajima.³ Dijalektološku raznolikost ovoga područja Josip Lisac⁴ objašnjava također povijesnim okolnostima, odnosno migracijama u vrijeme turskih provala kada je među doseljenicima u Gorski kotar bilo i čakavaca i štokavaca⁵.

3. Istraživanje

Dijalektološko sam istraživanje provela u nekoliko navrata u 2009. i 2010. godini. Na terenu⁶ sam snimila nekoliko ogleda govora koji su poslužili kao

¹ V. Barac-Grum smatra da su to “govori u zaokruženju hrvatskih pokupskih kajkavskih govora, čakavskih ličkih govora i slovenskih belokrajinskih govora(…)” (Barac-Grum 1993: 28).

² B. Finka (1974: 29–43) prvo govori o 8 tipova gorskokotarskih kajkavskih govora (to su lukovdolski, skradski, ravnogorski, delnički, brodskokupski, gerovsko-čabarski, lokvarsko-fužinarski i prezidanski govori), no u monografiji *Gorski kotar*, u suautorstvu s Barac-Grum, izostavlja govor Skrada i spominje 7 dijalektnih tipova kajkavštine na tome području (1981: 419–432). U obje je Finkine klasifikacije govor Osojnika pripao lukovdolskome tipu. Rezultate istraživanja govora u istočnome Gorskom kotaru Barac-Grum i Finka iznijeli su i u dvama Ljetopisima JAZU (v. literaturu na kraju rada).

³ “To je govor sa specifičnom kajkavskom osnovicom koja čini prelaz od kranjske ka hrvatskoj kajkavštini. Docnije je, u rezultatu migracija, ovaj govor pretrpeo čakavski uticaj.” (Ivić 1961: 197)

⁴ Usp. Lisac 1999: 112.

⁵ Upravo je, primjerice, selo *Põnikve*, prostorno najbliže analiziranome punktu Osojnik, nastanjeno govornicima štokavskoga, istočnohercegovačko-krajiškoga dijalekta, a administrativno središte Vrbovsko (*Vrbõske*) nastanjeno je većinom govornicima čakavskoga, ikavsko-ekavskoga dijalekta.

⁶ Ispitanici su bili: Katica Krajačić (r. 1931.), Alojzija Domitrović (1944. – 2009.), Božica Valenčić (r. 1964.) te Zdravko Domitrović (r. 1967.). Ovim im putem zahvaljujem na pomoći.

izvor svih vrsta riječi i njihovih oblika. Međutim, ogledi govora pokazali su se nedostatnima pa sam za potrebe istraživanja morfologije odabranoga mjesnoga govora sastavila ciljani upitnik.

Poticaj je za istraživanje bila nedovoljna dijalektološka istraženost punktova na istočnogoranskome prostoru. Ovaj je rad tek polazište za buduća opsežnija istraživanja na svim jezičnim razinama (fonologija, morfologija, tvorba, leksik) ne samo mjesnoga govora Osojnika, već i ostalih, susjednih mu punktova. Vida Barac-Grum u spomenutoj je knjizi ipak najveću pažnju posvetila govoru Lukovdola, te se može pretpostaviti da je jezične značajke ostalih punktova izvela generalizacijom. Kao izvornoj govornici dodatni mi je poticaj za istraživanje bilo uočavanje nekih razlika između njenih rezultata istraživanja i današnjega stanja na terenu. U ovome radu prikazat ću morfološke osobitosti mjesnoga govora Osojnika, odnosno utvrdit ću u kojoj mjeri morfološki sustav kajkavskoga govora Osojnika ima osobine 'tipične' kajkavske morfologije (pozivajući se na spoznaje Mije Lončarića o kajkavskoj morfologiji⁷), koliko se razilazi od opisa morfološkoga sustava gorskokotarskih istočnih govora Vide Barac-Grum⁸, te, na kraju, koje su specifičnosti koje ga obilježavaju.

4. Imenice

U nastavku će se imenice svrstati u deklinacijske paradigme prema nastavcima u genitivu jednine. Tako se promjena imenica dijeli u 3 deklinacije: *a-*, *e-* i *i-*vrsta.

4.1. *a*-vrsta

Imenice *a*-vrste obuhvaćaju imenice muškoga roda koje završavaju na konsonant, neke imenice muškoga roda koje završavaju na *-o* (*děčko*, *rādijo*) te imenice srednjega roda.

muški rod	jednina	množina
N	-Ø /-o	-i
G	-a	-of /-i /-Ø
D	-u	-um /-i /-em
A	-Ø /-a	-e
V	-Ø /-e /-u	-i
L	-u	-i
I	-u ⁹	-i

⁷ Usp. Lončarić 1992: 67–85.

⁸ Usp. Barac-Grum 1993: 173–202.

⁹ U većini ostalih kajkavskih govora (Lončarić 1992: 70; Barac-Grum 1993: 174) instru-

U N jd. imenice muškoga roda ove vrste imaju većinom nastavak -Ø (*nôš, prišč*) te, manje, -o: *děčko, rādijo*. U A jd. razjedinjeni su oblici za neživo i živo: *lōnēc / kōña*. Vokativ jednine većinom je jednak nominativu, osim u ograničenome broju imenica: *Bōžē, Īsuse, sīne, kūme*. Nastavak -u pojavljuje se iznimno, u slučajevima pogrdnoga obraćanja govorniku: *kōñu, mājumu*. Instrumental jednine ima nastavak -u koji dolazi neovisno o palatalnoj / nepalatalnoj osnovi (*děčku / kōñu*).

U osobnim imenima koja završavaju na -e i -o u kosim se padežima i u akuzativu jednine osnova produljuje gramatičkim morfemima -et- i -ot-, reliktima nekadašnje konsonantske t-deklinacije: N *Ĵüre*, G *Ĵūreta*, D *Ĵūretu*, A *Ĵūreta*, V *Ĵüre*, L *Ĵūretu*, I *Ĵūretu*. To su većinom imena hipokoristici.

Primjer deklinacije imena muškoga roda koje završava na -o: N *Štēvo*, G *Štēvota*, D *Štēvotu*, A *Štēvota*, V *Štēvo*, L *Štēvotu*, I *Štēvotu*. Imenica *rādijo* ima proširenu osnovu samo u G jd.: *rādjota*.

Jednosložne imenice imaju u nominativu množine neproširenu osnovu (*mōži, pōti, mīši*) te se ne provodi sibilizacija (*bīki, bōgi, pūhi*). U genitivu su množine moguća tri nastavka. Nastavak -of (s obezvučenjem dočetnoga v), preuzet iz stare u-osnove, dolazi u najvećem broju imenica, također i u imenica s palatalnom i u imenica s nepalatalnom osnovom: *jāńcof, strīcof, nōsof, būbregof, bŗkof*. Nastavci -i (prema starim i-osnovama) i -Ø ovjereni su u nekoliko imenica: *pŗsti, zōbi; nōvēc, pŗšēc*. Kod potonje je imenice moguć dubletni ostvaraj: *pŗšcof*. U D mn. ove imenice imaju nastavak -um: *děčkum, pŗšcum, lūkum* te, rjeđe, nastavak -i (vjerojatno premalokativu i instrumentalu): *vōli, sīni*. Valja naglasiti da te imenice (*vōl, sīn*) mogu imati dubletne ostvaraje (*vōlum, sīnum*). Treći nastavak -em u D mn. ovjeren je u primjeru *lūdem*. A mn. obilježava nastavak -e, prema nekadašnjoj mekoj promjeni: *pāse, jēže, lūde*. Vokativ množine identičan je nominativu, a u lokativu i instrumentalu dolazi nastavak -i (u lokativu on je kontinuanta staroga nastavka -ih pri čemu otpada dočetno h, a u instrumentalu riječ je o starome nastavku u I mn. o- / jo- osnova): *rōpci, lōnci, purāni, s dėčki, s kōñi*.

---

mental jednine ima nastavke -om / -em pa se može pretpostaviti da je -u ovdje dobiveno neutralizacijom vokala o i u te ispadanjem dočetnoga -m. Također, nastavci su -om / -em u navedenim izvorima ovjereni i u dativu množine imenica muškoga i srednjega roda a-vrste, dok je u mjesnome govoru Osojnika ovjeren nastavak -um. Na taj je nastavak (-u) u I jd. u mjesnome govoru susjednoga Severina na Kupi upozorio već Pavle Ivić: "Instr. jd. I dekl. ima neočekivano -u (z bra'vu, pod o'knu)..." (Ivić 1961: 197).

srednji rod

	jednina	množina
N	-o /-e	-a
G	-a	-Ø
D	-u	-um
A	-o /-e	-a
V	-o /-e	-a
L	-u	-i
I	-u	-i

NAV jd. imenica srednjega roda izjednačen je u nastavcima -o (za imenice kojima osnova završava na nepalatal - *sělo*) i -e (za imenice kojima osnova završava na palatal - *pòlě*). Ostali su nastavci u jednini podudarni nastavcima za imenice muškoga roda.

Imenicama koje znače što mlado (*děte, jàhe, pišće*) u kosim je padežima jednine osnova proširena morfemom -et-: G jd. *jàheta*, DLI jd. *jàhetu*.

U NAV mn. također je došlo do sinkretizma u starome nastavku -a (*sěla, pòla, kòla*). G mn. ima stari -Ø nastavak: *jājec, sěl, kòl, kòrit, rāmen*. D mn. ima nastavak -um, kao i imenice muškoga roda: *jātum, stādum*. LI mn. izjednačili su se (također kao i imenice muškoga roda) u nastavku -i: *kòli, gnězdi, sěli*.

Uz brojeve 2, 3, 4 imenice dolaze u dvojinjskome obliku koji je morfološki jednak genitivu jednine (*dvā kòña, trī stòla, četiri brāta; dvā lěta, trī sěla, četiri kòrita*), a uz broj 5 i ostale veće brojeve u G mn. (*pět lět, pět děčkof*).

Iz ovoga je pregleda imenica a-vrste vidljivo da je distribucija nastavaka s obzirom na palatalnu / nepalatalnu osnovu prisutna samo u NAV jd. imenica srednjega roda, dok su u ostalim padežima prevladali nastavci starih nepalatalnih promjena.

4.2. e-vrsta

Imenice ženskoga roda, imenice muškoga roda koje u N jd. ne završavaju na konsonant (*slūga*) te zbirne imenice tipa *brāča* pripadaju e-vrsti.

	jednina	množina
N	-a	-e
G	-e	-Ø
D	-e	-am
A	-o	-e
V	-a /-o	-e
L	-e	-ami /-a
I	-o	-ami

Dativ i lokativ jednine imaju nastavak *-e* iz stare nepalatalne deklinacije: *cêrkve, žêne, rôke, slîve, zêmļe, slûge*. Vokativ je u najvećem broju imenica morfološki jednak nominativu, osim u općoj imenici *dûša* koja, kada se odnosi na osobu, ima afektivni nabor: *dûšo*. Stari je nazalni samoglasnik *ɔ* iz obje varijante stare (glavne) deklinacije u akuzativu dao nastavak *-o*: *dušɔ, ženɔ* > A jd. *dûšo, žêno*. Imenice u I jd. također imaju nastavak *-o*: *glâvo, mùko, pjěsmo*.

NAV množine izjednačeni su: *jâbuke, cûre, dâske*. U genitivu dolazi stari nulti nastavak (*-Ø*) *a-* i *ja-* osnova, dok drugi nastavci nisu ovjereni: *slîf, rûšak, cûr, sêstâr, krâf*. D mn. ima stari nastavak *-am*: *tîcam, mâčkam*. Lokativ i instrumental množine izjednačeni su većinom u nastavku *-ami*, no lokativ, osim toga, u nekih imenica ima stari nastavak *-a* (< *-ah*): *o žênami, po zâbava, po lîvada; s žênami, s jâbukami*.

Uz brojeve 2, 3, 4 imenice dolaze u dvojinjskome obliku koji je morfološki jednak nominativu množine (*dvê cûre, tri îše, četiri rûške*), a uz broj 5 i ostale veće brojeve u G mn. (*pět bâb*).

4.3. *i*-vrsta

U *i*-vrstu ulaze imenice ženskoga roda koje u N jd. završavaju na konsonant.

	jednina	množina
N	<i>-Ø</i>	<i>-i</i>
G	<i>-i</i>	<i>-i / -Ø</i>
D	<i>-i</i>	<i>-i / -ami / -am</i>
A	<i>-Ø</i>	<i>-i</i>
V	<i>-Ø</i>	<i>-i</i>
L	<i>-i</i>	<i>-i / -ami / -am</i>
I	<i>-i / -jo</i>	<i>-i / -ami / -am</i>

NAV jednine ovih imenica ženskoga roda završava nultim nastavkom: *kôkoš, kôst, mât, čêr, têlad, pàmet, klôp*¹⁰. Kosi su padeži također ujednačeni u nastavku *-i*: *čêri, kôsti, klôpi*. U I jd. nastavak *-jo* (iz I jd. stare *i*-deklinacije imenica ženskoga roda) koji jotira osnovu ovjeren je u samo nekoliko slučajeva: *s mâtščo, s bôleščo*.

Genitiv množine većinom ima nastavak *-i*: *kôsti, čêri, bôlesti*. Imenica *kôkoš* ima nulti nastavak: *kôkoš*. DLI mn. ima nekoliko nastavaka pri čemu nije poznat kriterij njihove distribucije: *čêrami, kôkošam, kôsti, pèči*. Nastavak *-i* je najčešći, a ostala dva nastavka preuzeta iz starih *a-* / *ja-* osnova (*-ami*,

¹⁰ Riječ je o inačici imenice *klôpa* ('klupa') koja se sklanja po *e*-deklinaciji. Isto je i kod imenice *strân - strâna*.

-am) često se pojavljuju dubletno (DLI mn. *čeram / čerami*), no s tendencijom prevladavanja nastavka -ami.

Uz brojeve 2, 3, 4 imenice dolaze u dvojniskome obliku koji je morfološki jednak nominativu množine (*dvě - tri rěči, čětiri čěri*), a uz broj 5 i ostale veće brojeve u G mn. (*pět kôkoš*).

Imenica *mãti* sklanja se prema *e*-deklinaciji, jedino je A jd. zadržao nulti nastavak¹¹: GDL jd. *mãtere*, A jd. *mãter*, V jd. = N jd., I jd. *mãtero*, NAV mn. *mãtere*, G mn. *mãter*, D mn. *mãteram*, LI mn. *mãterami*.

5. Pridjevi

5.1. Pridjevsko-zamjenička deklinacija

Po ovoj se deklinaciji sklanjaju pridjevi, pridjevske zamjenice, redni brojevi te broj jedan (*jědæn / jěn, jě (d)no, jě (d)na*).

jednina			
	muški rod	srednji rod	ženski rod
N	-Ø / -i	-o	-a
G	-ega	-ega	-e
D	-em / -emu	-em / -emu	-e
A	-Ø / -ega	=N	-o
V	=N	=N	=N
L	-em / -emu	-em / -emu	-e
I	-em	-em	-o

Kategorija neodređeno : određeno sačuvala se u N jd. imenica muškoga roda. Izražava se nastavcima -Ø / -i te promjenom akcenta. Vezana je uglavnom za sintaktičku službu. U funkciji atributa pridjev dolazi u određenome obliku: *Žůti máčak je vãne*. Kao dio imenskoga predikata pridjev je neodređen: *Máčak je žůt*. Upotreba određenih i neodređenih oblika ipak nije uvijek dosljedno provedena pa tako i neodređeni pridjev može doći kao atribut (*čřn máčak, lěp čövek*), posebice uz pokaznu zamjenicu (*ôf lěp děčko*). Međutim, upotreba određenoga oblika na mjestu neodređenoga (primjerice, u službi imenskoga predikata) na terenu nije ovjerena. U ostalim padežima pridjev dolazi u određenome obliku.

Prevladavaju nastavci stare meke promjene, dok primjeri s nastavcima iz stare tvrde promjene nisu ovjereni: G *sũhega věša, jěnega cvěta, sãčijega dõbra*, DL *vĩsokem čöveku, drũgem krãju, stãremu dědu, vělikemu sělu, jãkem*

¹¹ U svim je padežima jednine i množine (osim u NV jd.) zadržan morfem -er- kao reliktna nekadašnje konsonantske *r*-deklinalije.

tělu, četřtem kòlenu, I nižem brātu, vròčem jělu, trěčem rodāku. Iz izdvojenih su primjera razvidni dubletni ostvaraji u DL jd. imenica muškoga i srednjega roda, no ispitanici su u istim jezičnim kontekstima kazivali istodobno i kraće nastavke i one s naveskom. U akuzativu imenica muškoga roda postoji distinkcija živo : neživo (*čřn nòž, mājenega cūcka*). Pridjevi ženskoga roda imaju u jednini nastavke podudarne nastavcima imeničke deklinacije: N *cřvena*, G *cřvene*, D *cřvene*, A *cřveno*, V=N, L *cřvene*, I *cřveno*.

množina			
	muški rod	srednji rod	ženski rod
N	-i	-a	-e
G	-e	-e	-e
D	-em /-emi	-em /-emi	-emi
A	-e	=N	=N
V	=N	=N	=N
L	-emi	-emi	-emi
I	-emi	-emi	-emi

I u množini su nastavci za DLI sva tri roda izjednačeni. Međutim, uočena je zanimljivost u dativu imenica muškoga i srednjega roda: svi su ispitanici uz imenice s nastavkom *-um* redovito koristili pridjev s nastavkom *-em*, dok su pridjev s naveskom (nastavak *-emu*) koristili uz imenice s dočetakom *-i*: *vělikem gñězdum, vělikemi šěli, dōbrem děčkum, dōbremiti děčki*.

5.2. Posvojni pridjevi

Kod tvorbe posvojnih pridjeva od muških osobnih imenica najplodnija su dva sufiksa: *-of* i *-č*¹². Prvi se sufiks dodaje na imenice kojima osnova završava na konsonant – *Gòranof, bràtof*. Sufiks *-č* dobivaju vlastite imenice koje završavaju na *-o* ili *-e*: *řureč, Vlādoč, ũjoč, brācoč*.

Posvojni se pridjevi od ženskih osobnih imenica najčešće tvore sufiksom *-in*¹³ *Nādin, šěstrin, bābin*. U posvojnih se pridjeva od imenica kojima osnova završava na *-c* provodi palatalizacija: *Māričin, Drāgičin, nāstavničin*. Ženska (najčešće pokraćena) osobna imena kojima osnova završava na *-e* tvore posvojne pridjeve sufiksom *-č*: *Āneč, Kāteč, Māreč*. Ovi posvojni pridjevi imaju samo neodređeni oblik.

Ostali su manje plodni sufiksi *-ji* (*pāšji < pās, Bōžji, māčji*), *-ski* (*lāński*),

¹² U praslavenskome, u tvorbi posvojnih pridjeva, jedan je od produktivnih sufikasa bio *-jb-* (Damjanović 2005: 106). Dodavanjem toga sufiksa na osnovu koja završava morfemima *-et-* i *-ot-* dolazi do jotacije: *řur-et-jb > řureč*.

¹³ Tim se sufiksom tvore i posvojni pridjevi od muških imenica koje pripadaju *e*-vrsti: *tāta – tātin, dēda – dēdin, Mīka – Mīkin*.

čki (*osõnčki*), *-ški* (*mõški*), itd. Posvojni pridjevi tvoreni ovim sufixima imaju samo određeni oblik.

5.3. Stupnjevanje pridjeva

U mjesnome se govoru Osojnika komparativ pridjeva najčešće tvori sintetički, dodavanjem sljedećih nastavaka:

-*ěji*: *bogatěji*, *starěji*, *zdravěji*, *slaběji*, *siromašniji*, *vrelěji*,

-*ji*: *krāči*, *jāči*, *třji*, *mlāji*, *věči*, *tāni*, *děbli*, *gřji*, *lāgli*, *glībli*.

‘Tipičan’ kajkavski formant *-š-* ovjeren je u samo dva komparativa: *lěpši*, *vīši*. Postoje i supletivni oblici: *dõbār – bõli*, *lõš – gõri*, *mājen – māni*, *dūgačak – dūli*. Manje je frekventna perifrastička tvorba komparativa pomoću riječi *bõl* ili *vīš*: *bõl dēbel*, *vīš sūh*.

Superlativ se tvori dodavanjem prefiksa *nāj* na komparativ (*nājlepši*, *nājbolī*) ili, rjeđe, perifrastički, dodavanjem riječi *nājbol* / *nājviš* na pridjev u pozitivu (*nājbol lēp*, *nājviš pāmetān*).

6. Zamjenice

6.1. Osobne zamjenice

N	<i>jā</i>	<i>tī</i>	<i>õn, õna, õno</i>	<i>mī</i>	<i>vī</i>	<i>õni, õne, õna</i>
G	<i>mēne, me</i>	<i>tēbe, te</i>	<i>nēga, ga; nē</i>	<i>nās</i>	<i>vās</i>	<i>nīh, ih</i>
D	<i>mēne, mi</i>	<i>tēbe, ti</i>	<i>nēmu, mu; nō, ju</i>	<i>nām</i>	<i>vām</i>	<i>nīm, im</i>
A	<i>mēne, me</i>	<i>tēbe, te</i>	<i>nēga, ga; nō, jo</i>	<i>nās</i>	<i>vās</i>	<i>nīh, ih</i>
L	<i>mēne</i>	<i>tēbe</i>	<i>nēmu; nō</i>	<i>nāmi, nas</i>	<i>vāmi, vas</i>	<i>nīh, nī</i>
I	<i>s mānom</i>	<i>s tōbom</i>	<i>š nīm; š nō</i>	<i>s nāmi</i>	<i>s vāmi</i>	<i>š nīmi</i>

U lokativu množine potvrđeni su stariji oblici kod kojih naglasak prelazi na proklitiku (*prī nas*, *prī vas*). Osim toga, naglasak prelazi i kod ostalih enklitičkih oblika osobnih zamjenica: *nā me*, *zā te*, *prī nī*.

6.2. Povratna zamjenica

Povratna zamjenica *sēbe, se* deklinira se u mjesnome govoru Osojnika na sljedeći način: G *sēbe, se*, D *sēbe, si*, A *sēbe, se*, L *sēbe*, I *sōbom*. I u ove se zamjenice naglasak s enklitičkog oblika prenosi na prijedlog: *Dēni kākovo hālo*

nâ se. U instrumentalu izostaje prijedlog *sa*: *Zèmi tộ sộbom*.

6.3. Pokazne zamjenice

Primjer deklinacije pokazne zamjenice *tấ(j)*:

jednina		
	muški i srednji rod	ženski rod
N	<i>tấ(j) tộ</i>	<i>tấ</i>
G	<i>tềga</i>	<i>tề</i>
D	<i>tệm / tềmu</i>	<i>tề</i>
A	<i>tấ(j) / tềga tộ</i>	<i>tộ</i>
L	<i>tệm</i>	<i>tề</i>
I	<i>tệm</i>	<i>tộ</i>

množina		
	muški i srednji rod	ženski rod
N	<i>tì tấ</i>	<i>tề</i>
G	<i>tề</i>	<i>tề</i>
D	<i>tệm / tềmi</i>	<i>tệm</i>
A	<i>tề tấ</i>	<i>tề</i>
L	<i>tề / tềmi</i>	<i>tề / tềmi</i>
I	<i>tề / tềmi tềmi</i>	<i>tềmi</i>

Isti su nastavci za deklinaciju pokaznih zamjenica *ộf* ('ovađ') i *ộn* ('onađ').

6.4. Posvojne zamjenice

Primjer deklinacije pokazne zamjenice *mộj*:

jednina		
	muški i srednji rod	ženski rod
N	<i>mộj mộje</i>	<i>mộja</i>
G	<i>mộjega</i>	<i>mộje</i>
D	<i>mộjem / mộjemu</i>	<i>mộje</i>
A	<i>mộj / mộjega mộje</i>	<i>mộjo</i>
L	<i>mộjem / mộjemu</i>	<i>mộje</i>
I	<i>mộjem</i>	<i>mộjo</i>

množina		
	muški i srednji rod	ženski rod
N	<i>mộji mộja</i>	<i>mộje</i>

G	<i>môje</i>	<i>môje</i>
D	<i>môjem / mǎjemi</i>	<i>môjem / mǎjemi</i>
A	<i>mǎje mǎja</i>	<i>môje</i>
L	<i>môje</i>	<i>môje</i>
I	<i>mǎjemi</i>	<i>mǎjemi</i>

Na ovaj se način sklanjaju i ostale posvojne zamjenice: *tvôj, nǎgov, nǎzin, nǎš, vǎš, nǎov*.

6.5. Upitno-odnosne zamjenice

Upitna zamjenica za živo glasi *kî* ('tko'), a za neživo *kǎj* ('što'):

N	<i>kî</i>	<i>kǎj / kǎ</i>
G	<i>kǎga</i>	<i>čǎga</i>
D	<i>kǎmu</i>	<i>čǎmu</i>
A	<i>kǎga</i>	<i>kǎj</i>
L	<i>kǎmu, kom</i>	<i>čǎmu, čem</i>
I	<i>kǎgom</i>	<i>čim</i>

Upitna zamjenica za neživo ima u nominativu dubletni ostvaraj *kǎ* samo u upitnoj konstrukciji *kǎ ne?* ('zar ne?', 'da li je tako?' i sl.). U lokativu naglasak s enklitičkih oblika redovito prelazi na proklitiku: *ǎ kom, ǎ čem, nǎ čem, pǎ čem*.

Ostale su upitno-odnosne zamjenice: *kî* (*kâ, kǎ*), *čǎj* (*čǎja, čǎje*), *kǎkǎv* (*kǎkova, kǎkovo*), *kǎlik* (*kǎlika, kǎliko*).

6.6. Neodređene zamjenice

Iz korpusa prikupljenoga terenskim istraživanjem u mjesnome govoru Osojnika ekscerpirane su sljedeće neodređene zamjenice: *nǎki, sakǎjak, sǎki, sǎ / sǎ* ('svi, sve'), *sǎkaj, nekǎkov, îki* ('itko'). Za iscrpniji je pregled neodređenih zamjenice potrebno usmjerenije istraživanje.

Neodređena zamjenica u značenju 'ništa' u nominativu i akuzativu glasi *nǎš*, a u ostalim padežima preuzeti su oblici upitne zamjenice *kǎj*: G *nǎčega*, D *nǎčem*, L *nǎčem*, I *nǎčim*. Također, zamjenica u značenju 'nitko' glasi u nominativu *nǎki*, dok su u ostalim padežima preuzeti oblici upitne zamjenice *kî*: G *nǎkoga*, D *nǎkomu*, A *nǎkoga / nǎkǎgar*, L *nǎkomu*, I *nǎkim*.

7. Brojevi

Kao što je već prije spomenuto, broj jedan te svi redni brojevi sklanjaju se prema pridjevsko-zamjениčkoj deklinaciji. U nastavku slijedi paradigma deklinacije broja 2.

jedinina		
	muški i srednji rod	ženski rod
N	<i>dvâ</i>	<i>dvê</i>
G	<i>dvâ</i>	<i>dvê</i>
D	<i>dvëm</i>	<i>dvëm</i>
A	<i>dvâ</i>	<i>dvê</i>
L	<i>dvëm</i>	<i>dvëmi</i>
I	<i>dvëmi</i>	<i>dvëmi</i>

Kao broj *dvâ* / *dvê* sklanja se i *obôdva* / *obôdve*. Brojevi *trî* i *čëtiri* imaju iste oblike za sva tri roda: NGAV *trî*, D *trëm*, LI *trëmi*; NGAV *čëtiri*, D *čëtirem*, LI *čëtiremi*. Ostali se brojevi ne dekliniraju: *pët*, *šëst*, *sëdam*, *ôsam*, *dëvet*, *dëset*, *dvâjšet*, *pedëset*, *stô*, *hîladu*.

U brojevima od 11 do 19 javlja se sufiks *-najst* (*pëtnajst*, *osâmnajst*). Od broja 2 brojevni pridjev glasi *dvôji* (*dvôja*, *dvôje*), a od broja 3 glasi *trôji* (*trôja*, *trôje*). Brojevni pridjevi nastali od ostalih brojeva tvore se sufiksom *-ero*: *pëtero lûdi*, *pëtere hlâče*, *pëtera vrâta*. Brojevne imenice tipa ‘dvojica’, ‘trojica’ i sl. u ovome mjesnome govoru nisu ovjerene.

8. Glagoli

8.1. Jednostavni glagolski oblici

8.1.1. Infinitiv i supin

U mjesnome se govoru Osojnika izgubila tipična kajkavska distinkcija supin : infinitiv. Svi su osnovni glagolski oblici poprimili morfološki oblik supina s nastavcima *-t* i *-č* (*dôjt* ‘doći’, *dëlat* ‘raditi’, *spât* ‘spavati’, *vûč* ‘vući’, *tëč* ‘teći’, *nâpravit*, *îskopat*), neovisno o njihovom semantičkom određenju: *grëm spât*, *ne môrem spât*. U glagola II. vrste s morfom *-nu* u infinitivnoj osnovi dolazi morf *-i*: *dîgnit* ‘dignuti’, *klëknit* ‘kleknuti’.

8.1.2. Prezent

U tvorbi prezenta moguće su četiri skupine prezentskih nastavaka:

I. *-am*, *-aš*, *-a*, *-amo*, *-ate*, *-ajo* / *-ado* (*dëlam*, *dëlaš*, *dëla*, *dëlamo*, *dëlate*, *dëlajo* / *dëlado*),

II. *-im, -iš, -i, -imo, -ite, -ijo /-ido* (*žīvim, žīviš, žīvi, žīvimo, žīvite, žīvijo / žīvido*),

III. *-em, -eš, -e, -emo, -ete, -o* (*rāstem, rāsteš, rāste, rāstemo, rāstete, rāsto*),

IV. *-jem, -ješ, -je, -jemo, -jete, -jo* (*čūjem, čūješ, čūje, čūjemo, čūjete, čūjo*).

U prezentu glagola *mōč* potvrđen je rotacizam: *mōrem, mōreš, mōre, mōremo, mōrete, mōro*. Nastavak *-u* u prvome licu jednine nije ovjeren. U nekih je glagola koji imaju nastavke iz zadnje skupine jotirana osnova: *drēmat - drēmlem, zōbat - zōblem, vōlet - vōlem*.

Neki glagoli imaju posebnu promjenu:

bīt 'biti': *jēsəm / səm, jēsī / si, jē / je, jēsmo / smo, jēste / ste, jēsō / so*; negacijski oblik: *nīsəm, nīsi, nī, nīsmo, nīste, nīso*; svršeni oblik: *bōm, bōš, bō, bōmo, bōte, bōdo*.

tēt 'htjeti': *čō, čēš, čē, čēmo, čēte, čēdo*; negacijski oblik: *nēču, nēčeš, nēče, nēčemo, nēčete, nēčdo*.

pōjt 'ići': *grēm / pōjdem, grēš / pōjdeš, grē / pōjde, grēmo / pōjdemo, grēte / pōjdete, grējo / pōjdo*; negacijski oblik: *nē grem, nē greš, nē gre, nē gremo, nē grete, nē grejo*.

spāt: *spīm, spīš, spī, spīmo, spīte, spīdo*.

jēst 'jesti': *jēm, jēš, jē, jēmo, jēte, jēdo*.

8.1.3. Imperativ

Imperativ se tvori od infinitivne osnove te sljedećih nastavaka:

2. l. jd: *-j* (*dēlaj, čēkaj, čūj, ōbuj*)

-i (*pēci, zapāli, pōrini*)

-Ø (*jē < jēst, glē < glēdat, mākni < mākni* 'maknuti')

2. l. mn: *-jte* (*dōpelajte, šīvajte, pītajte*)

-ite (*sēdite, hītite, mūčite*)

-te (*jēte, glēte*).

Oblici za 3. l. jd. i mn. te 1. l. mn. nisu toliko frekventni. Za 3. lice upotrebljava se konstrukcija *nēk + prezent* (*nēk slūša, nēk cēplo*). Za tvorbu imperativa u 1. l. mn. najčešće se koriste konstrukcije *ājmo + infinitiv* (*ājmo spāt*) te glagol kretanja + infinitiv (*grēmo lēč*).

8.1.4. Glagolski pridjev radni

Glagolski se pridjev radni tvori dodavanjem nastavaka *-l /-əl, -la, -lo, -li, -le, -la* na infinitivnu osnovu:

jd. *rēkəl, rēkla, rēklo; šəl, šlā, šlō; nāpravil, naprāvila, naprāvilo; mūslel, mislēla,*

mislĕlo;

mn. *rĕkli, rĕkle, rĕkla; šĭ, šĕ, šĭ, naprāvili, naprāvile, naprāvila; mĭsleli, mĭsele, mĭslela.*

8.1.5. Glagolski pridjev trpni

Glagolski se pridjev trpni tvori dodavanjem nastavaka na prezentsku ili infinitivnu osnovu. Nastavci su sljedeći:

I. *-n, -na, -no, -ni, -ne, -na:*

jd. *izdĕlan, izdĕlana, izdĕlano*

mn. *izdĕlani, izdĕlane, izdĕlana;*

II. *-t, -ta, -to, -ti, -te, -ta:*

jd. *obūt, obūta, obūto*

mn. *obūti, obūte, obūta;*

III. *-ən / -en, -ena, -eno, -eni, -ene, -ena:*

jd. *nāučən, nāučena, nāučeno; rasplĕten, rasplĕtena, rasplĕteno*

mn. *nāučeni, nāučene, nāučena; rasplĕteni, rasplĕtene, rasplĕtena;*

IV. *-jen, -jena, -jeno, -jeni, -jene, -jena:*

jd. *nōšen, nōšena, nōšeno*

mn. *nōšeni, nōšene, nōšena.*

Pri tvorbi glagolskih pridjeva pomoću nastavaka iz četvrte skupine glagolska se osnova najčešće jotira: *nāpravĕlen, stĭšĭnen, vōžen*, ali: *ogrājĕn*.

8.1.6. Glagolski prilozi

Glagolski prilog sadašnji ostvaruje se u mjesnome govoru Osojnika na malome broju glagola: *jōčĕč, bĭžĕč*. Osim sufiksom *-č* (kojem je prethodno ispao dočetni *ĭ*), glagolski se prilog sadašnji može se tvoriti i sufiksima *-ĕke* ili *-ĕki*, a također izriče radnju koja se odvija paralelno s nekom drugom (*divānĭli smo sedĕĕke / sedĕĕki*). Za glagolski prilog prošli nisu potvrđeni primjeri.

8.2. Složeni glagolski oblici

8.2.1. Perfekt

Prošlost se izriče perfektom te, manje, pluskvamperfektom. Imperfekt nije ovjeren. Aorist je očuvan samo u pomoćnome glagolu *biti* kojim se tvori kondicional i koji je isti u svim licima (v. u nastavku rada) te u okamenjenim

likovima glagola *reći* i *otići* (*rěko, òde*)¹⁴. Perfekt se tvori od nenaglašenoga oblika prezenta glagola *biti* (*səm, si, je, smo, ste, so*) i glagolskoga pridjeva radnog (*čūla səm, ôpral si, vīdel je, zgorēli smo, tēli ste, sprāvļali so*). Pluskvamperfekt se tvori od perfekta glagola *biti* i glagolskoga pridjeva radnog (*bīl səm sādīl*).

8.2.2. Kondicional I. i II.

Kondicional I. tvori se od aorista pomoćnoga glagola *biti* koji je isti u svim licima jednine i množine (*bi*) i glagolskoga pridjeva radnog: *Dõšāl bi da ìmam š čīm. Dēļali bi da ìmajo kàde*. Kondicional II. koristi se rijetko, uglavnom uz konstrukciju '*Bõgu rād(o)*' u značenju 'ja bih to htio / htjela... vrlo rado, al nisam u mogućnosti': *Ĵā bi bīla v jūtro Bõgu rādo spāla, a mōrala səm pōjt. Ōn bi se bīl Bõgu rād zēnil, al' ōna nī tēla*.

8.2.3. Futur

U mjesnome govoru Osojnika, kao i u drugim kajkavskim govorima, buduće se vrijeme izriče samo jednim futurumom. Tvorba tog oblika identična je tvorbi futura II: svršeni prezent glagola *biti* (*bôm, bôš, bô, bômō, bôte, bōdo*) + glagolski pridjev radni (*sējali bômō, pādalo bo*). Budućnost se katkada izriče i prezentom svršenih glagola: *Grēm jūtre Kārlovac*. Vrlo su rijetki slučajevi futura s pomoćnim glagolom *htjeti* (*čō, čēš, čē, čēmo, čēte, čēdo*): *divānit čo ti, ōni čedo pōjt*.

9. Prilozi

Izdvojit će se oni prilozi koji su najčešće u upotrebi:

a) mjesni:

gdje (*kàde*): *dōle, dōma, nūtre* ('unutra'), *ōvde* ('ovdje'), *vāne* (vani)

kamo (*kām*): *dōmo* ('kući'), *nīkam / nīkāmər* ('nikamo'), *nūtər* ('unutra'), *okōlo, posūt* ('posvuda'), *sākam, sīm, tām, vān*

kuda (*kōd*): *pōprek* ('poprijeko'), *sākut*

otkuda (*ōtkod*): *ōzdol* ('odozdo'), *ōzgor* ('odozgo');

b) vremenski:

kada (*kād¹⁵ / kēda*): *dānəs* ('danas'), *jūtre* ('sutra'), *kāsno, nāco* ('večeras'), *nīkada, pōtļe / pōsle* ('poslije'), *prē* ('prije'), *prēkjutre, prēkščera, rāno, sāt, snōč* ('sinoć'), *ščēra* ('jučer'), *ūvek, vāļe* ('odmah')

¹⁴ Najčešće je riječ o uporabi tih dvaju oblika kada govornik teži ponešto stiliziranijem izričaju: *Ĵā rěko – ne pōreko. Ōde bāba s kōlači*. Potonji se oblik aorista koristi i kada se želi naglasiti iznenadnost neke radnje: *Bīl je tū pōl dāna i jēmpot... sāmō òde*.

¹⁵ Oblik *kād* (i *ōtkad*) ovjeren je samo kod mlađih govornika.

otkada (*ôtkad / ôtkæda*): *odûvek, smĕrom* ('stalno');

c) uzročni: *zâkaj, zâto*;

d) načinski: *fĕst* ('jako, čvrsto'), *grdo, kômaj* ('jedva'), *lâhko, lêpo, naôpak, ônako, ôvako, pĕšice, sĕgli* ('svejedno'), *tĕško*;

e) količinski: *dôst, fân / pûno* ('puno'), *mâlo, prĕveč*;

f) modalni: *bôme, mōra* ('možda'), *tôboš* ('tobože').

Prilozi koji su postali od pridjeva stupnjuju se prema istome modelu kao i ti pridjevi: *lĕpo – lĕpše / nâjlepše, mâlo – mânie / nâjmaie, slâbo – slabĕje / bôl slâbo*. Komparativ od priloga *râdo* glasi *râjše*, a od priloga *rĕtko* glasi *rĕđe*.

10. Prijedlozi

Prijedlozi su u mjesnome govoru Osojnika sljedeći¹⁶:

– s genitivom: *blizu, do, is, ispot, iznat, mĕsto, mimo, nâsret, oko, ot, pòlok* ('pokraj'), *pret, za*

– s dativom: *k, prema*

– s akuzativom: *kros, na, u, za*

– s lokativom: *na, o, po, u*

– s instrumentalom: *med* ('među'), *pret, s, š*.

11. Veznici

Najčešći su veznici: *a, ako, ali, da, dok, i, kôdi* ('kao'), *nego, pa, zâkaj* ('zato što') te veznici koji su postali od priloga (*kâko*).

12. Zaključak

Za morfologiju kajkavskoga govora Osojnika koji pripada istočnogoransko-me poddijalektu goranskoga dijalekta može se reći da sadrži većinu općekajkavskih osobina, od inventara nastavaka u imeničkoj i pridjevsko-zamjeničkoj deklinaciji, glagolskih oblika do ostvaraja nepromjenjivih vrsta riječi.

U nastavku će se nabrojati one morfološke osobine koje su razlikovne u odnosu na osobine u glavnini općekajkavske morfologije, te uže, morfologije ostalih istočnogoranskih kajkavskih govora (već je prije spomenuto da se tu radi ipak najviše o opisu lukovdolske morfologije). Najviše razlikovnosti u odnosu na većinu ostalih kajkavskih govora ima u inventaru nekoliko nastavaka

¹⁶ Tzv. pravi i nepravi, odnosno izvedeni i složeni prijedlozi nisu ovdje posebno razvrstavani.

imeničke deklinacije:

- nastavak *-u* u I jd. imenica muškoga i srednjega roda *a*-vrste,
- nastavak *-um* u D mn. imenica muškoga i srednjega roda *a*-vrste,
- nastavak *-i* u D mn. imenica muškoga roda *a*-vrste,
- tri nastavka (*-ami /-am /-i*) u DLI mn. imenica *i*-vrste.

U glagolskim oblicima govor Osojnika odstupa od glavnine općekajkavske morfologije u gubljenju opozicije supina i infinitiva.

U ostalim se segmentima morfološki sustav govora Osojnika ne razlikuje bitno od sustava ostalih kajkavskih govora. Za cjelokupnu je sliku o govoru ovoga punkta potrebno proširiti istraživanje na sve jezične razine.

Literatura

- BARAC-GRUM, VIDA 1993. *Čakavsko-kajkavski govorni kontakt u Gorskom kotaru*. Rijeka: Izdavački centar Rijeka.
- BARAC-GRUM, VIDA – BOŽIDAR FINKA 1963. Izvještaj o istraživanju govora Lukovdola u Gorskom kotaru. *Ljetopis JAZU* 69, 346–348.
- BARAC-GRUM, VIDA – BOŽIDAR FINKA 1965. Ispitivanje govora u Gorskom kotaru. *Ljetopis JAZU* 70, 385–389.
- BARAC-GRUM, VIDA – BOŽIDAR FINKA 1981. Govori i nazivlje. *Gorski kotar* [ur. Josip Šafar]. Delnice: Fond knjige “Gorski kotar”, 418–431.
- BARIĆ, EUGENIJA – MIJO LONČARIĆ – DRAGICA MALIĆ – SLAVKO PAVEŠIĆ – MIRKO PETI – VESNA ZEČEVIĆ – MARIJA ZNIKA 2005. *Hrvatska gramatika*. Zagreb: Školska knjiga.
- CELINIĆ, ANITA 2000. O morfologiji govora Gornje Plemenščine. *Rasprave Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje* 26, 13–23.
- DAMJANOVIĆ, STJEPAN 2005. *Staroslavenski jezik*. Zagreb: Hrvatska sveučilišna naklada.
- FINKA, BOŽIDAR 1974. Gorskokotarska kajkavština u našem dijalekatskom mozaiku. *Kajkavski zbornik*. Zlatar: Narodno sveučilište “Ivan Goran Kovačić”, 29–43.
- IVIĆ, PAVLE 1961. Prilozi poznavanju dijalekatske slike zapadne Hrvatske. *Godišnjak Filozofskog fakulteta u Novom Sadu* 6, 191–211.
- LISAC, JOSIP 1982. Gorski kotar u svjetlu najnovijih istraživanja. *Dometi* 15, br. 8–9, 126–134.
- LISAC, JOSIP 1998. Podoba narečij ob slovensko–hrvaški meji. *Anali za istrske in mediteranske studije* 12, 53–58.
- LISAC, JOSIP 1999. Hrvatsko–slovensko granično dijalekatno stanje. *Hrvatski govori, filolozi, pisci* [ur. Jelena Hekman]. Zagreb: Matica hrvatska, 105–117.

- LISAC, JOSIP 2006. *Tragom zavičaja*. Split: Književni krug.
- LOGAR, TINE 1958. Dialektološke studije. X. Belokranjski govori. *Slavistična revija*, god. 11, sv. 3–4, 145–155.
- LONČARIĆ, MIJO 1992. Kajkavska morfologija. *Rasprave Zavoda za hrvatski jezik* 18, 67–85.
- LONČARIĆ, MIJO 1996. *Kajkavsko narječje*. Zagreb: Školska knjiga.
- MATASOVIĆ, RANKO 2008. *Poredbenopovijesna gramatika hrvatskoga jezika*. Zagreb: Matica hrvatska.
- MATEŠIĆ, MIHAELA 1997. *Današnji mjesni govor Vrbovskoga*. Rijeka [diplomski rad].
- RAMOVŠ, FRAN 1935. *Historična gramatika slovenskega jezika, VII. Dialekti*. Ljubljana: Znanstveno društvo za humanistične vede.
- ZEČEVIĆ, VESNA 1992. Iz kajkavske morfologije (o DL jd. im. ž. roda). *Rasprave Zavoda za hrvatski jezik* 18, 259–266.

The Morphology of the Speech of Osojnik

Summary

The paper describes the morphology of the kajkavian speech of Osojnik which is situated in the eastern part of Gorski kotar. Osojnik belongs to the eastern subdialect of the Gorski kotar dialect. For the morphology of the analyzed speech it can be said to contain most of the general kajkavian properties, from the inventory of the suffixes in noun- pronoun as well as adjective declension, verb forms to the compositions of the unalterable word classes. The most specific compared to the other kajkavian speeches are some suffixes of the noun declension.

Ključne riječi: goranski dijalekt, kajkavski govor Osojnika, morfološki sustav

Key words: Gorski kotar dialect, Osojnik kajkavian speech, morphological system